

METODOLOGIA BADAŃ NAD JĘZYKIEM
(wykłady dla I roku studiów II stopnia,
filologia polska, studia stacjonarne)

Zajęcia trwają przez dwa semestry, kończą się zaliczeniem na stopień. Zaliczenie każdego z semestrów odbywa się osobno na podstawie pisemnego sprawdzianu lub ustnego kolokwium (na ocenę). Dopuszczalne są dwie nieobecności na zajęciach. Studenci powinni się wykazać znajomością materiału omawianego na wykładzie oraz wskazanych lektur.

SEMESTR DRUGI:

1. 18 II – SEMANTIC PRIMITIVES I ICH KONFIGURACJE W RÓŻNYCH JĘZYKACH.

- A. Wierzbicka, *Język – umysł – kultura*, wybór prac pod red. J. Bartmińskiego, Warszawa 1999.
- A. Wierzbicka, *Semantyka. Jednostki elementarne i uniwersalne*, Lublin 2006.
- A. Wierzbicka, *Uniwersalne pojęcia ludzkie i ich konfiguracje w różnych kulturach*, „Etnolingwistyka” 1991 nr 4.

2. 25 II – WPROWADZENIE DO SEMANTYKI. Co to jest znaczenie? NAJWAŻNIEJSZE WSPÓŁCZESNE TEORIE SEMANTYCZNE.

- R. Grzegorzczkowska, *Wprowadzenie do semantyki językoznawczej*, Warszawa 2001.
- R. Tokarski, *Konotacja jako składnik treści słowa*, w: *Konotacja*, red. J. Bartmiński, Lublin 1988.
- R. Tokarski, *Światy za słowami. Wykłady z semantyki leksykalnej*, Lublin 2014.

3. 4 III – PODSTAWY PRAGMATYKI. Teoria aktów mowy Johna L. Austina. Opis czynności mowy Johna Searle’a.

- J. Austin, *Mówienie i poznawanie*, przełożył, wstępem i przypisami opatrzył B. Chwedeńczuk, Warszawa 1993.
- J. Searle, *Czym jest akt mowy?*, „Pamiętnik Literacki” 1980 nr 2.
- J. Searle, *Czynności mowy. Rozważania z filozofii języka*, przeł. B. Chwedeńczuk, Warszawa 1987.

4. 11 III – BADANIE INTENCJI NADAWCY – KONCEPCJA KOOPERACJI PAULA GRICE’A.

- H. P. Grice, *Logika i konwersacja*, przeł. J. Wajszczuk, „Przegląd Humanistyczny” 1977 nr 6; lub *Logika a konwersacja*, przeł. B. Stanosz, w: *Język w świetle nauki*, red. B. Stanosz, Warszawa 1980.

5. 18 III – PROBLEMY ETYKIETY JĘZYKOWEJ.

- M. Marcjanik, *Polska grzeczność językowa*, Kielce 1997.

6. 25 III – TEORIA RELEWANCJI SPERBERA I WILSON. NOWE MODELE KOMUNIKACYJNE.

- B. Lenartowicz, *Główne pojęcia i kierunki w pragmatyce językoznawczej*, w: *Prace z pragmatyki, semantyki i metodologii semiotyki*, red. J. Pelc, Wrocław 1991.
- D. Sperber, D. Wilson, *Teoria relewancji. Komunikacja i poznanie*, red. M. Jodłowiec, A. Piskorska, Kraków 2011.

7. 1 IV – TEKST JAKO OBIEKT ZAINTERESOWAŃ LINGWISTYKI. Gatunkowe wzorce wypowiedzi.

- R. A. de Beaugrande, W. U. Dressler, *Wstęp do lingwistyki tekstu*, Warszawa 1990.
T. Dobrzyńska, *Tekst. Próba syntezy*, Warszawa 1993.
A. Wierzbicka, *Genry mowy*, w: *Tekst i zdanie*, red. T. Dobrzyńska, E. Janus, Wrocław 1983.

8. 8 IV – JEZYK JAKO NOŚNIK KULTURY I INTERPRETATOR ŚWIATA – ZAGADNIENIA ETNOLINGWISTYKI.

- J. Anusiewicz, *Lingwistyka kulturowa. Zarys problematyki*, Wrocław 1995.
J. Bartmiński, *Językowe podstawy obrazu świata*, Lublin 2006.
E. Sapir, *Kultura, język, osobowość. Wybrane eseje*, przeł. B. Stanosz, R. Zimand, Warszawa 1978.
B. L. Whorf, *Język, myśl i rzeczywistość*, przeł. T. Hołówka, Warszawa 1982.

9. 15 IV – AKSJOLOGIA LINGWISTYCZNA.

- J. Puzynina, *Język wartości*, Warszawa 1992.
J. Puzynina, *Językoznawstwo a aksjologia*, „Biuletyn PTJ” 1982 nr 39.

10. 6 V – JEZYK POPRZEZ PRYZMAT NAZW – WYBRANE PROBLEMY ONOMASTYKI.

- W. Chlebda, *Ile jest „Mławy” w Mławie? Pochodne nazw własnych w językowym obrazie świata Polaków*, w: *Językowy obraz świata i kultura*, pod red. A. Dąbrowskiej i J. Anusiewicza, Wrocław 2000.
Polskie nazwy własne. Encyklopedia, red. E. Rzetelska-Feleszko, Warszawa-Kraków 1998.

11. 13 V – JEZYK A SPOŁECZEŃSTWO – WSPÓŁCZESNA SOCJOLINGWISTYKA.

- S. Grabias, *Język w uwarunkowaniach społecznych. Socjolekty*, w: tenże, *Język w zachowaniach społecznych*, Lublin 1997.
Język i społeczeństwo, red. M. Głowiński, Warszawa 1980.

12. 20 V – GŁÓWNE PROBLEMY PSYCHOLINGWISTYKI.

- J. Aitchison, *Ssak, który mówi. Wstęp do psycholingwistyki*, przeł. M. Czarnecka, Warszawa 1991.

13. 3 VI – JEZYK W ŚWIETLE DANYCH STATYSTYCZNYCH.

- J. Sambor, *Lingwistyka kwantytatywna – stan badań i perspektywy rozwoju*, „Biuletyn PTJ” 1988 nr 41.
J. Sambor, *Słowa i liczby*, Warszawa 1972.

14. 10 VI – SPRAWDZIAN.

Słowniki, podręczniki, kompendia:

- Encyklopedia językoznawstwa ogólnego*, red. K. Polański, Wrocław 2003.
A. Heinz, *Dzieje językoznawstwa w zarysie*, Warszawa 1978.
G. Helbig, *Dzieje językoznawstwa nowożytnego*, przeł. C. Schatte i D. Marciniak, Wrocław 1982.
J. Lyons, *Wstęp do językoznawstwa*, przeł. K. Bogacki, Warszawa 1975.
E. Łuczyński, J. Maćkiewicz, *Językoznawstwo ogólne – wybrane zagadnienia*, Gdańsk 1999.
W. Mańczak, *Problemy językoznawstwa ogólnego*, Wrocław 1996.
T. Milewski, *Językoznawstwo*, Warszawa 2004.
Słownik terminologii językoznawczej, red. Z. Gołąb, A. Heinz, K. Polański, Warszawa 1968.
Współczesny język polski, red. J. Bartmiński, Lublin 2001.